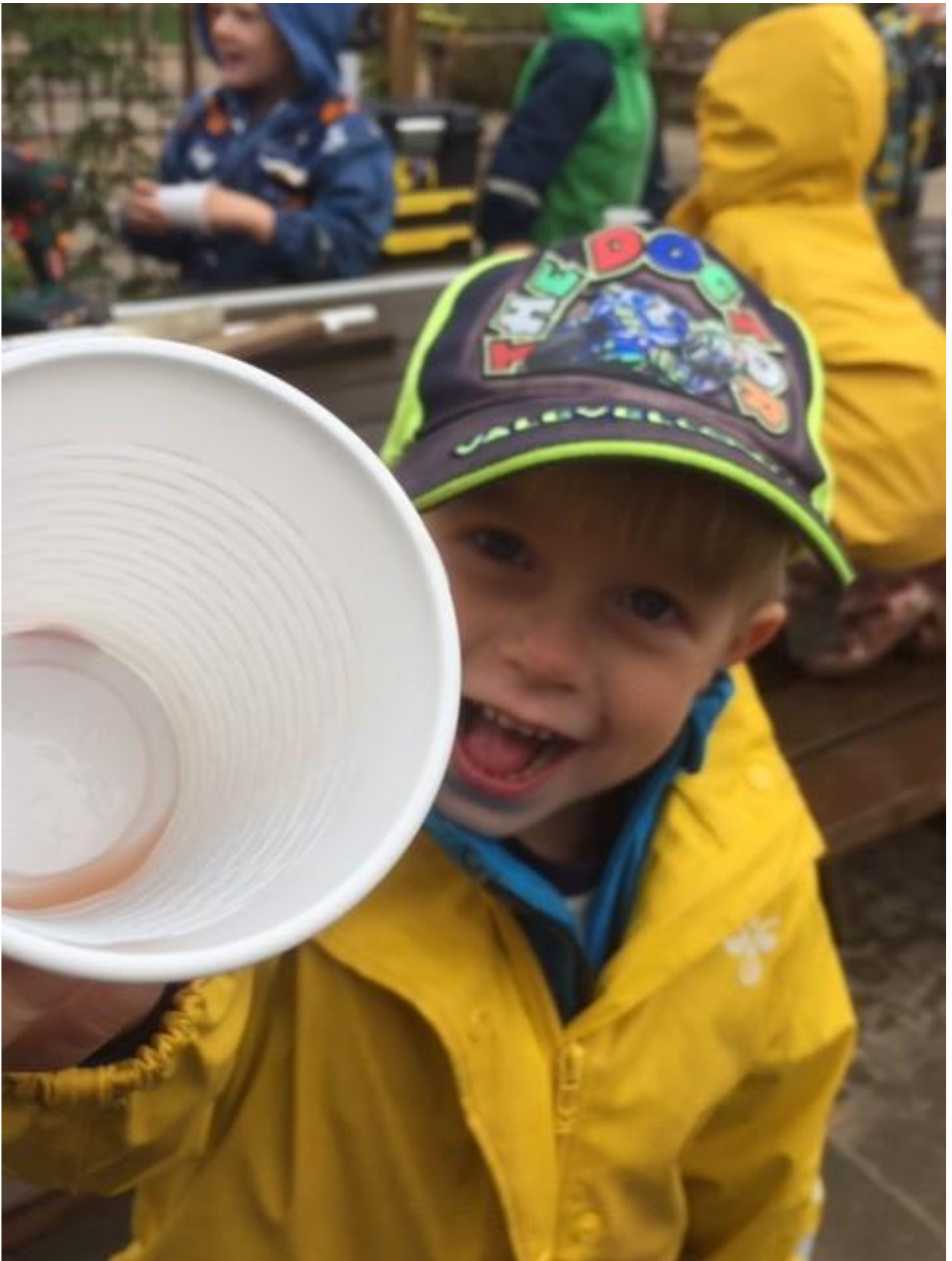

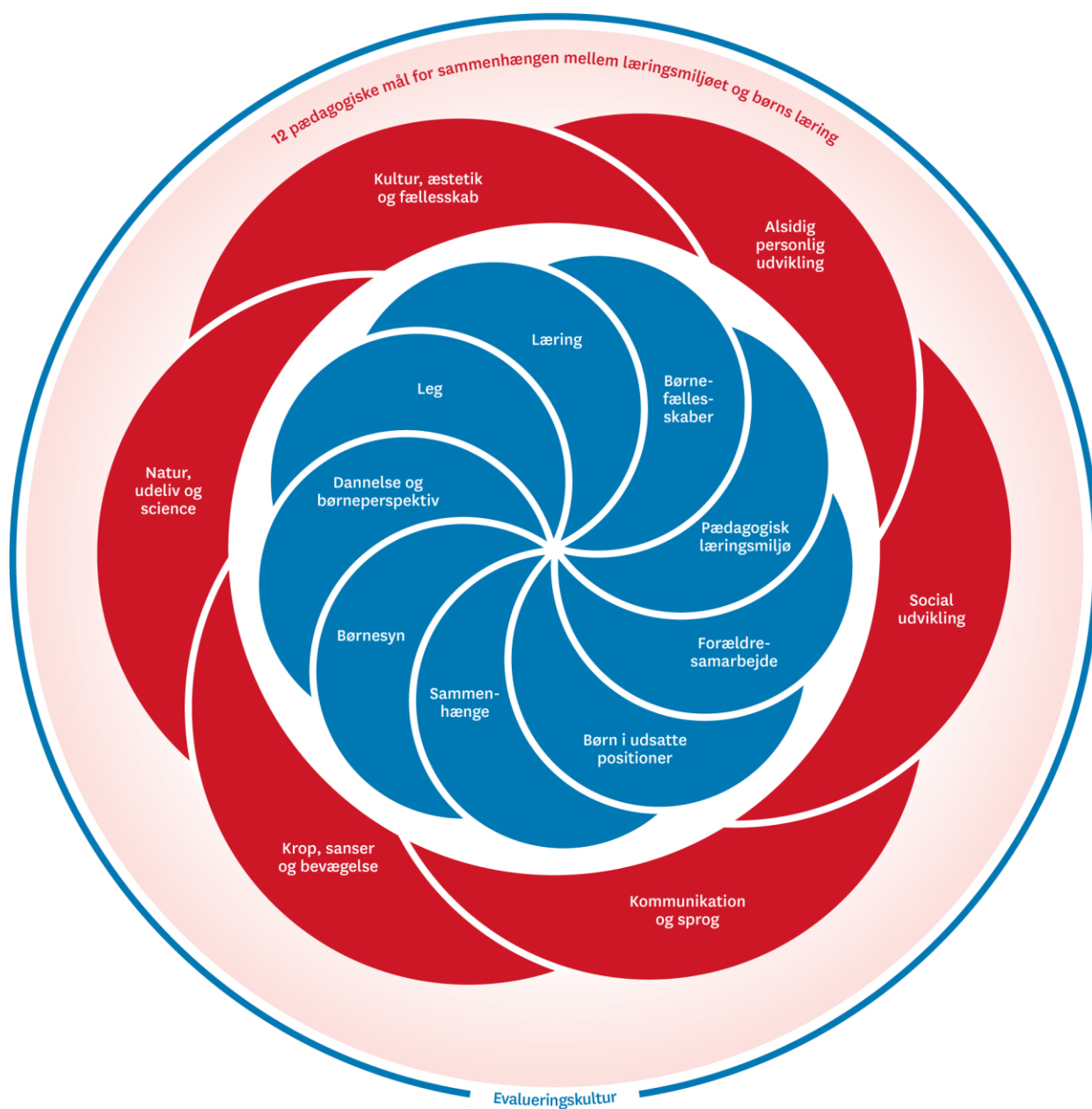
Pædagogisk læreplan for Børnehaven i Lemming 2020

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Hvem er vi?

Børnehaven i Lemming er en privat børnehave i Silkeborg Kommune, som blev oprettet ifm. Dagtilbudsloven i aug. 2007. Børnehaven er en del af Friskolen i Lemming. Vi har deraf et fint samarbejde med friskole og SFO, og har samspasning af børn med SFO'en om morgenen + sidst på eftermiddagen.

Børnehaven har plads til 40 børn i alderen 3-6 år (børn kan optages fra 2 år 10 mdr.).

Børnehaven bærer præg af en åben struktur i huset, hvor børnene er inddelt i 2 grupper til måltider, og 2-3 grupper til daglige samlinger, men ellers er der fri bevægelighed for leg, læring, og aktiviteter på tværs af grupperne. Som personale er vi primærvoksne i den gruppe, vi afholder samlinger/måltider med ("mælketænder" eller "rokketænder"). Om eftermiddagen oplever børnene, at vi voksne "bytter borde", idet vi med husets størrelse ønsker at sikre, at alle medarbejdere har et grundigt kendskab til samtlige børn/familier i børnehaven.

Vi opfatter leg & læring som helt central i sin betydning, hvor vi skaber mulighed for fordybelse og inklusion. Vi vægter en børne- og voksen-initieret veksling ift. legen, som kan ses både i den selvforvaltede/opståede leg, og i den igangsatte leg. Vi bærer præg af lethed, varme og imødekommenhed i vores grundstemning.

Barnet bliver bl.a. mødt med æstetisk indbydende rammer, og en hverdag fyldt med indlevelse, fantasi, fællesskaber og medbestemmelse.

Børnehavens nuværende byggeri (lejede pavilloner – som er et gedigent velisoleret/ventileret byggeri) stod klar i maj 2015, hvor vi har indrettet os med mange mindre rum af hensyn til fordybelse i legemiljøer til børnene. Herudover har vi en stor og inspirerende legeplads, som ligeledes frit kan benyttes af alle uden for børnehavens åbningstid, ligesom vi har faciliteterne på skolen til fri afbenyttelse; såsom bålhus, Fitnessplaybane og salen inden døre.

Lemming er en mindre landsby ca. 7 km nord for Silkeborg, med et bagland, der understøtter livet i/omkring børnehaven på usædvanlig vis! Ud over Friskolen og Børnehaven, er Lemming bl.a. kendt for vores mange lokalt forankrede arbejdspladser, og et rigt foreningsliv, herunder en stor idrætsforening med mange tilbud til alle aldersgrupper. Lemming er en by, hvor børnefamilier valfarter til, og som emmer af inklusion af nye familier!

Vi har et konstruktivt samarbejde med Silkeborg Kommune, herunder pædagogiske konsulenter, vejledningspædagoger, PPL (talepædagog, psykolog, og 2 sprogs vejleder), som vi sparrer med.

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan er udarbejdet med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som er kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for, ligesom børnefællesskaber opstår spontant.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Sådan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os, og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene

Børnesyn og børneperspektiv:

Det enkelte barn har værdi i sig selv! Vi arbejder målrettet med, at inddrage barnet i samtaler, imødekomme dets følelser, inkludere det i fællesskaber, gå efter dets initiativer, og indføre det naturligt i dagligdagens sysler og mange beslutninger. Dette med henblik på at øge barnets opfattelse af betydning, ansvar, indflydelse, medbestemmelse og stemninger, som betinger, at det opfatter sig som et værdifuldt menneske. I børnemiljøet opfatter vi barnet som medspiller i, bl.a. at instruere andre børn i, hvordan man slår vejrmøller, spiller et brætspil osv.

Barnet får ansvarsområder (dukseordninger, legepladsansvarlige og hjælperfunktion for yngre børn i garderoben). Vi begrebsdanner, at *klargøre til ny leg*, i stedet for at "rydde op", fordi det udvikler i stedet for at afvikle.

Barnet bliver inddraget forud vore arbejdsdage, og foreslår dels nye tiltag (tæppe syet som forhæng, for at skabe "et rum", et afgrænset og legaliseret plørehul, hvor det kan grave i jord, legeredskaber der skal repareres, udsmykning i legehuse osv.).

Barnet har ofte medbestemmelse (prioritering ift. indkøb, sangvalg, legefællesskaber, aktiviteter, vidensområder det ønsker at tilegne sig, osv.).

Vi har desuden indført en ny kostpolitik, bl.a. med fokus på at madpakken kan spises "forfra og bagfra". Vi har ingen nul sukker politik, men fokuserer på en kost der er nærings- og energirig.

Dannelse og børnefællesskaber:

Barnet får en forståelse af demokratiets spilleregler hos os, og får en klar fornemmelse af at være en del af en sammenhæng. Vi vægter en balance mellem individ og fælleskab, igennem leg, dagligdagssysler, trivsel, udvikling og læring.

Barnet præsenteres for sociale spilleregler; såsom omgangstone, imødekommenhed, aflæsning af hinandens signaler (verbalt og nonverbalt), turtagning, hensyntagen, rummelighed og fælles opmærksomhed på at "tale støjen ned", når mange er forsamlede.

Barnet vænnes fra begyndelsen til, at hvert barn får 'den omsorg, som det pågældende barn har brug for, og at alle børn ikke har brug for samme omsorg, i givne tilfælde.

Legegrupper er en ugentlig begivenhed (og ofte mere end det), da vi som personale har stor fokus på, at hvert barn skal føle sig som en del af flere fællesskaber. Med øje for et barn, der skal hjælpes til at blive inkluderet, et barn der skal kæmpe for tilstedeværelse, et barn der evt. skal begrænses i sin dominans, et barn der skal tilegne sig rummelighed, et barn der har mentalt overskud eller fantasi osv., sammensætter vi ofte legegrupper med devisen omkring: "det barn jeg endnu ikke har leget med, er muligvis en ny ven"? Vi skelner ligeledes til barnets nye spæde vennskaber, som vi understøtter i en legegruppe, ligesom vi inddeler legegrupper efter interesser, alder, køn, på tværs af alder/køn, ud fra barnets medbestemmelse, hvor vi spørger barnet ind til

hvem det ønsker at lege med, eller et helt fælles tredje. I sidste tilfælde indtager vi som personale ansvaret for legens form og er medvirkende (balance i voksen- og børneinitieret leg) for at samle børn, hvor fokus er flyttet bort fra barnets valg af kammerater og indhold i legen, hen i mod en forud valgt børnegruppe og legens rammer.

Vi skaber generelt plads til barnets egne (og andres) initiativer og ideer!

Vi praktiserer en hverdag fyldt af fantasi, overdrev og indlevelse, fordi begejstringen er tilstede og for os en nødvendig ingrediens, for at kunne lade sig danne i & uden for egen rolle.

Vi tillægger æstetisk indbydende rammer stor værdi for både dannelse og interesse for kulturelle indtryk.

Legen:

Vi understøtter den børneinitierede leg med:

Leg udspilles her og nu, med respekt for, at den læring der opstår ifm. legen, *altid* vil være nyttigt fremadrettet.

Som personale sørger vi for de ydre rammer, såsom at skabe plads og remedier til den udviklende leg.

Drivkraften i barnets hverdag skal være LEG – og leg skaber kreativitet. Når et barn agerer i leg og aktiviteter, er vi bevidste om, at der altid er gået noget forud legen/situationen.

Barnet bearbejder virkeligheden igennem legen.

Vi understøtter den vokseninitierede leg med:

Vi "hitter" på - med og blandt børn; gerne i mindre grupper, og ofte i fysisk afgrænsede områder.

Vi gør vores indflydelse gældende ift. inklusion, hvis vi gentagne gange oplever et barn, der leger alene, eller oplever et barn uden for leg med andre børn, ved at tilbyde deltagelsesmuligheder.

I stedet for at koncentrere os om en evt. "konflikt" imellem børn, bestræber vi os på at flytte fokus, så vi udvider legen eller skaber en parallel leg, og der således skabes "rum" til det barn, der er dømt ude. Vi ønsker at være "Lyskastere" (oversætte barnet positivt) ifm. at inkludere et barn i legen.

Vi understøtter barnets leg via italesættelse & nysgerrighed ifm. legens omdrejningspunkt, ved at kommentere på barnets leg og spørge ind til den).

Vi er som personale bevidste om vores rolle som "statister"; begrænser at vi ta` førerrollen i legen, og trækker os fra igangsat leg, såsnart vi mærker samspil børnene imellem.

Vi mikser lege inden for børns medbestemmelse/interesseområder/aldre/nærmiljø.

Læring:

Vi har som personale en stærk bevidsthed om, at læring sker i alle situationer, hele dagen igennem (dvs. fra barnet møder ind i børnehaven om morgenen, til det går hjem igen), *såfremt* barnet er i fysisk, social og mental trivsel.

I alle situationer, hvor vi som personale ønsker at se en forandring hos et barn, er vi først og fremmest selv aktører ift. barnets trivsel, udvikling og læring. Vi tilgår det pædagogiske arbejde en systemisk tankegang.

Læring øges i kraft af, at barnet indgår i forskelligartede fællesskaber. Det er vores ansvar at tilbyde barnet et bredt udsnit af materialer i legen, ligesom legemiljøet skal tilrettelægges fysisk udfordrende.

Vi ser barnet som medskabere i legen og i den nysgerrige tilgang til læring.

Leg er ikke læring; men læring sker igennem leg

Sådan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes

Vi tilrettelægger vores pædagogiske læringsmiljø, så vi dagen igennem sikrer barnets perspektiv og deltagelse via:

- **Samtale og interesse:** (Morgenen giver ro til fordybende samtaler, ved bagning, i puslesituationer, dagligt og efter weekends, i garderoben, under kreativitet, ved højtlesning med dialogisk læsning, i forberedelser med barnet af kommende begivenheder og aktiviteter, og ved måltider) Barnet lærer dels at være i centrum og at lytte til hverandre. Vi taler meget sammen, når vi sysler omkring dagligdagsfunktioner, hvor ord/begreber bliver vedkommende og falder på plads for barnet.
- **Leg og børnefællesskaber:** (Se afsnittet ovenfor). Legen og dermed børnefællesskaber er og vil altid være helt essentielt for vores børnesyn!
- **Planlagte vokseninitierede aktiviteter:** Disse planlægges med udgangspunkt i barnets udviklingsbehov; det være sig kreativt, fysiske udfoldelser, samarbejdsøvelser/lege, gruppedynamik, samlinger, Mindfulness, ture ud af huset, og sysler ude/inde. Det vigtigste for os er, at processen vægtes i langt de fleste tiltag frem for produktet, ligesom vi som personale altid er orienteret mod, at tåle, at egen dagsorden udsættes, hvis der er noget andet på spil for barnet. Hos "rokketænderne" lærer barnet, at impuls-udskyde, så det ikke altid er egen dagsorden, der er på spil.
- **Spontanitet & børneinitierede aktiviteter:** Udgangspunktet er for os, at der bl.a. ingen hastværk skal være i garderoben; børnene skal opleve selvudvikling via hjælp til påklædning, så de bliver i stand til selvhjulpenhed og deraf øget selvværd. Garderobetid = tid til kommunikation og udvikling af finmotorikken.
Vi har et slogan: Hvorfor sige nej, når vi kan sige ja? Vi finder, at der skal være vægtige grunde til at bremse barnet i spontanitet og initiativer.
- **Daglige rutiner:** Barnet inddrages i stort set alle gøremål i huset (via dukseordninger, hjælper med at skrue billeder fast, feje fliser, plukke blomster til vaser, gøre klar til fødselsdag/fester og meget mere. Samvær omkring praktiske rutiner og gøremål kombineret med visheden om, at alle har brug for at opleve sig værdifuld, fordrer trivsel, udvikling og læring.

Samarbejde med forældre om børns læring

Sådan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring

Vi tager børn og forældres udsagn alvorlige, og reflekterer og handler på baggrund deraf. Med et tillidsfuldt og konstruktivt samarbejde med forældre, deler vi områder som barnets trivsel, udvikling og læring igennem både daglige og planlagte samtaler.

Vi går desuden i dialog omkring barnets legeaftaler, fritidsinteresser, kost, søvn, barnets interesser og kommende skolegang.

Derudover arbejder vi systematisk 2 gange årligt med TOPI (en tidlig opsporing af børn på 4 trivselsparametre), hvor vi deler vore betragtninger med barnets forældre.

Forældrerådet er ligeledes en del af børnehavens "termometer" og inddrages i dagligdagen, der har betydning for barnets trivsel og læring, samt forældresamarbejdet. Forældrerådet godkender de pædagogiske læreplaner.

Forældrene er en del af børnehavens årlige arbejdsår, hvortil vi har 100 % opbakning i den forbindelse (før, under & efter). Det at forældre til barnet er medformende i legemiljøer ude/inde, hovedrengøring, idemagere til forbedringer osv. igennem 3 år, gør at forældresamarbejdets forpligtelse rækker videre, når det gælder kommunikation omkring barnets trivsel, udvikling og læring. Dem vi har svedt og leet med, er der skabt grobund for fortrolighed og respektfuld tilgang sammen med.

Børn i udsatte positioner

Hos os har vi defineret, at barnet kan opfattes som værende i en udsat position helt eller *delvist for en periode*: Det kan være et barn, der ikke "syner" af behov for ekstra kontakt, et skilsmissebarn, et for tidligt født barn, et sensitivt barn, et yderst egenrådigt/selvforvaltet barn, et barn med lange "arbejdsdage", et stille/passivt barn, et barn med udfordringer ift. tale, kognitiv, social og/eller motorisk adfærd, og et barn med behov for ekstra tildeling af ressourcer.

Sådan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes

Vi vil bestræbe os på at nå det mål, at vi kan bryde statistikken ift. de 20% børn i udsatte positioner, vi i danske daginstitutioner ikke "når", via trivsel og generel læringsudvikling, idet vi gennem mange år er nået langt med netop denne målgruppe. Vi arbejder med følgende indsats:

Vi har et udvidet samarbejde med forældre til børn i udsatte positioner med kontinuerlige samtaler, og samarbejdet via PPL.

Vi arbejder med en systematisk tidlig opsporing af børn 2 x årligt

Vi følger det udsatte barns initiativer, og bevarer den konstante nysgerrighed over for barnet, ligesom vi tolererer langsommelighed og tålmodighed og at vejen frem kan gå i mange retninger.

Vi fortæller positive historier omkring barnet, over for den resterende børnegruppe og kollegaer.

Vi spejler barnet positivt og stiller krav ifølge den pågældende udvikling barnet befinder sig i.

Vi tænker ud af boksen ift. normalitetsbegrebet.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Sådan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen

Det sidste år før barnets skolegang, har vi en ugentlig "Førskolegruppe", hvor barnet orienteres mod abstraktioner, mængdeforståelse, samarbejdsøvelser, det at indtage pladsen i centrum/kunne trække sig fra samme, samt flere ture ud af huset med bestemte formål, der øger børnenes bevidsthed om en større verden - uden for børnehaven/hjemmet.

Derudover besøger vi pågældende skole barnet skal indskrives til, vi deltager i Friskolens årlige Dramaopsætning, hvor hvert eneste førskolebarn fra børnehaven er en del af aktørrollen.

Førskolebarnet til friskolen besøger friskolen 3 formiddage i foråret, og SFO'en en enkelt eftermiddag, vi arrangerer aktiviteter på kryds af SFO og børnehave i foråret, ligesom hele børnegruppen inviteres "tilbage" på besøg i børnehaven ca. 1½ måned efter skolestart.

Et kommende førskolebarn må bevæge sig frit uden for børnehavens hegn – i mindre grupper, det sidste ½ år før skolestart.

Vi deltager månedligt i friskolens morgensang (sang/fortælling).

Børnehaven har i samarbejde med Friskolen udarbejdet en folder ifm. overgange fra børnehave til skole.

Inddragelse af lokalsamfundet

Sådan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn

Børnehaven i Lemming er en naturlig del af nærmiljøet, idet de fleste familier har eller har haft berøring med børnehaven. Opstarten i 2007 var ligeledes betinget af megen frivillig hjælp.

Vi bruger vores lokalområde, bl.a. den lokale multibane (idrætsforeningen), besøger lokale virksomheder, deltager i et årligt Lanterneløb (med forældreråd & menighedsråd som arrangører) og deltager i julegudstjeneste i kirken. Vi inviterer dagplejen på besøg ca. 1 gang månedlig, inddrager forældre til deltagelse i årlige MOR/FAR-uger, og deltager i Danmarks Naturfrednings affaldsindsamling sammen med lokale institutioner i Lemming (Børne- og Familiehuset, Børnehaveklassen på Friskolen, og Dagplejen). Barnet oplever dermed naturlig tilknytning til nærmiljøet.

Lokale stormøder (2 gange årligt) er vi repræsenteret til, hvor Børnehaven har et pkt. på dagsordenen, ligesom hele nærmiljøets foreninger og institutioner har det. Vi har artikler i Lokalbladet 4 gange årligt, og har fælles arrangementer med friskolen (cykelsponsorløb, generalforsamling, drama, morgensang, og forårsudflugter i personalegrupperne).

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Sådan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø

Fysiske børnemiljø: Vi har bevidst indrettet det fysiske miljø med mindre rum og afskærmning, med det formål at skabe plads til uforstyrrede lege/læringsmiljøer. Vi har store lysindfald med vinduer fra loft til gulv, så barnet frit har udsyn til legepladsen og nærmiljøet. Lofter og vægge er fremstillet af lyddæmpende materialer, ligesom vi har løse tæpper på gulvene, som både indikerer "rum" og dæmper støjniveauet.

Vi har tilrettelagt dagen, så der er videst mulig hensyn til, at barnet naturligt og på "legal" vis, kan opsøge tilbagetrækning bl.a. via selvvalgte legeområder, pause bestemte steder i huset, og Mindfullnes som en pædagogisk aktivitet med afdæmpet musik, historiefortælling, massage og lign. Vi har god plads i vores garderobe, som er indrettet med visuel illustration af hvilket fod- & overtøj børnene skal påklædes, støvleknægte og et repos, som fremmer barnets selvhjulpethed. Vi har stor fokus på god håndhygiejne, og får dagligt afsprittet samtlige håndtag og armaturer, som er medvirkende til at minimere sygdom.

Huset har en begrænset størrelse. Både ud fra de fysiske forhold, men også med et pædagogisk valg omkring øget trivsel i mindre legegrupper ude/inde, kompenserer vi ved, at vi oftest har en børnegruppe udendørs, ligesom vi også oftest har en lille børnegruppe inde - også i godt vejr. Vi tager stor hensyn til, at barnet kan boltre sig i uforstyrret leg ude/inde, hvilket øger fantasien hos barnet, idet der inddrages langt flere legeremedier i legen, når der ikke er trængsel.

Psykiske børnemiljø: Som personale har vi ansvaret for det psykiske børnemiljø, herunder tone og stemninger, som er angivende. Vi ønsker at påvirke hvert enkelt barn, så det bliver livsduelig, robust, i overensstemmelse med sig selv og klar til de udfordringer, det bliver budt. Vi prioriterer tillid, rummelighed, ligeværd og gensidig respekt uanset alder, køn, social og kulturel baggrund. Vi taler med barnet om følelser og forståelser, drillerier og omsorg, og bruger konceptet "Fri for mobberi", Mindfullnes, Pauser til barnet enkeltvis/parvis, Ladestationer og afgrænsede legeområder.

Vi udfører børneinterview, og relations skemaer til at afdække barnets indbyrdes relationer og ønsker for inklusion.

Æstetiske Børnemiljø: Vi har indrettet os med en hjemlig atmosfære, hvor æstetikken har stor betydning, og børneudtrykket tydeligt kan ses. Der er tilgængelige materialer, legetøj og spil, og vi gør meget ud af, sammen med børnene, at "stille klar til ny leg" i stedet for at "rydde op", hvilket fordrer udvikling i stedet for afvikling. Dette gælder både inde og ude; vi passer godt på vore ting, møbler og hele nærmiljøet, og i kraft af børn og forældres fælles engagement på arbejdsdage, medfølger der en øget ansvarlighed med barnet.

Udendørs har vi indrettet os med hyggelige rum og kroge, hvor beplantning og blomster er en del af "haven", og vi har X-bloks på legepladsen (princippet som mælkekasser), hvormed der konstant skabes nye konstruktioner til leg (ubåd/køkken/skib/rumfartøj/butik m.m.)

De seks læreplanstemaer

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Sådan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling

Vi arbejder ud fra, at barnet skal opfattes unikt, og understøttes i troen på sig selv, for at understøtte barnets selvværd.

Vi tildeler barnet en aktiv rolle i dets børnehavehverdag, og appellerer igennem vores tilgang til, at barnet har mod, tør gå egne veje og træffe egne valg i de fællesskaber og sammenhænge, barnet befinder sig i. Dette foregår igennem dialog, til samlinger, i leg, ift. selvvalgte/planlagte aktiviteter og i igangværende processer igennem dagen. Her vægter vi betydningsfulde relationer imellem børn, så de både oplever at håndtere meningsudveksling, demokratisk tilgang til at kunne gi`/ta, og ´det at lykkedes og at kunne mestre ved hjælp af eget initiativ og i fællesskab med andre. Derfor tilrettelægger vi dagen, så barnet kan udnytte andre børns ressourcer og engagement på tværs af bl.a. alder, med en indretning der tilgodeser fordybelse i leg og læring.

Vi skaber grobund for et undersøgende læringsmiljø, med fundamentalt tillidsfulde, nærværende, livsglade og respekterende personaler, der understøtter og motiverer barnet i dets selvudvikling.

Social udvikling

"Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m."

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Sådan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling

Trivsel er fundamentet for at kunne udvikle sig, lege og lære! Munterhed og en let stemning er for os som personale tro følgesvende; vi griner ikke af, men ´med barnet! Vi tilgår barnet med positive forventninger, som fremmer dets egen tilgang med gåpåmod og positive forventninger til omgivelserne. Et barn tillæres udover fysisk selvhjulpenhed, og mental selvhjulpenhed. I den sammenhæng har vi opmærksomheden rettet mod barnets evne til empati og aflæsning af hverandre, som har stor betydning for samspil og relationer.

Vi hylder fællesskaber på mange plan, og udøver hensyntagen til forskelligheder. Vi oplever stor rummelighed blandt børn, og barnet finder det dermed naturligt, at hensyntagen til forskellighed også gælder et barn i en udsat position. Inklusion er en naturlig tilgang, idet barnet bliver knyttet til, udfordret og optaget i mange forskellige fællesskaber (legegrupper, dukseordning, hjælpere for yngre i garderoben, førskolebørn m.m.).

Socialisering og initiativer udvikles under forskellige forhold med forskellige hensyn. Vi ser en vigtig rolle i, at hvert et barn kan stråle & lykkes i sin mestring i mange forskellige situationer. I leg og konflikt bevarer vi bevidst en veksling mellem at "blande os", og kunsten at stå på sidelinjen, idet barnet enten har brug for hjælp til/eller lære - at gå på kompromis, afstemme og løse konflikter på egen hånd.

Vi vurderer dermed, i hvilke situationer vi går foran, ved siden af eller bag ved barnet/gruppen. Vi hjælper, om nødvendigt til at oversætte stemninger og følelser børn imellem, og anerkender altid barnet i deres forskellige følelsesregister.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Sådan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog

Vi har en stor bevidsthed i forhold til betydningen af det talte sprog og kommunikationen som helhed i vores formidlende rolle og dialog med barnet. Til måltider og samlinger, opfordrer vi barnet til skiftevis at tale/lytte, og generelt lærer vi barnet at vente på tur, og undgå at afbryde en igangværende samtale. Vi er kommunikative ift. at sætte ord på dagens gøremål; eksempelvis fortælle hvilke gæster der kommer i huset den pågældende dag, hvilke personer der evt. holder fri, hvilke vikarer der kommer, hvilke børn der skal hvad, og meget mere.

Vi bruger fortælleevnen, højtoplæsning, sang-kuffert/bøger og musik i vores daglige sprog-formidling, ligesom vi er nærværende i samtaler.

I legen har vi øget vores opmærksomhed på indgåelse af skriftsprog, og det skrevne omkring dagens oplevelser v/forældreinfo, hvor barnet er begyndt at formulere hvad der noteres.

Vi har erstattet dialogisk læsning med sprogstimulering, hvor bl.a. vokseninitieret leg og spil indgår i den øgede kommunikation. I disse grupper kan der både indgå sprogstærke & –udfordrede børn som deltagere.

Igennem samarbejde med talepædagogen, har vi et udvidet forældresamarbejde omkring barnet, der skal understøttes særligt i tale/kommunikation, ligesom vi benytter Rambøll sprogvurderinger til status på mange børn.

Krop, sanser og bevægelse

"Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relations dannelse udgår fra kroppen".

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Sådan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse

Som i alle andre henseender, ønsker vi legen som skabende for barnets udvikling; dette gælder også bevægelse! Vi har indrettet legepladsen, så den indbyder til at klatre (bakken, edderkoppe-spindet, balanceslangen, bænke omkring bålhuset, store sten, "hestefold", spring-ud planke v/sandkassen og i træer v/"bag hegnet"), trille (bakken), rulleskøjter, gåstylter, koldbøttestænger, forskellige gynger/hængekøjer, X-bloks til konstruktionsleg, og cykling på vores store fliseareal omkring hele børnehaven. Vi har derudover cykeldage hver fredag, hvor barnet må medbringe egen cykel.

Vi igangsætter fælleslege, hvor barnet får rørt sig under munterhed og iver, og vi har ugentligt friskolens store sal til rådighed, hvor vi udfolder os med redskaber, løb, regellege m.m.

FED fredag er et koncept hvor barnet danser stopdans til musik med børneaktuelle hits, og alle børn udøver stor disciplin i bevægelse, dansetrin, koncentration, - og hepper på hverandre!

Årligt går vi *længere* ture, deltager i Motionsløb, og hvert andet år et cykelsponsorløb, hvor barnet kan deltage med hele familien.

Ved Friskolen benytter vi større legeredskaber som Fitnessplaybanen, armgang m.m. Her færdes det kommende skolebarn til i mindre grupper, som led i frigivelse til den fagre nye verden.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Sådan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science

Naturen er en stor legeplads, hvor vi interesserer os for barnets undren, påfund, og eksperimenter, og hvor vi griber situationen til udøvelse af science, hvor mængdeforståelse og størrelsesforhold giver barnet en begyndende matematisk opmærksomhed.

Nærmiljøet udnytter vi til mange gåture, på legepladser, på naturpladser og vandreture af stier/veje og langs åen. Med friskolens egen bus kan vi besøge skove, søer og nedlagte banestier.

Vi bruger naturen både til bevægelse og i læringsmiljøer, hvor vi følger årstidernes gang, ny-måne/fuldmåne, lygters betydning en mørk vintermorgen, målinger af regnormes længde, og undersøgelser ift. småkravl. På legepladsen har vi skabt et kvashegn, og inddraget et stykke af læbæltet til legeområde, som kan tilbyde barnet anderledes udfordringer, end færdigkøbte legeredskaber kan.

Barnet kan ligeledes udforske sig selv i nærliggende skov, hvor samarbejde med andre børn omkring løft af grene, hulebyggeri og koglekast udfordrer kroppens kunnen igennem leg.

Vi medgiver barnet en forståelse af menneskers indvirkning på naturen bl.a. i forbindelse med den årlige affaldsindsamling, som vi tilbagevendende er deltagende i. Denne afføder mange spørgsmål og tanker både i børnehaven og i hjemmet. Barnet opfatter sig ansvarligt ift. at værne om naturen, men at et lille sneglehus knaser, når det betrædes, er en del af udelivets erfaring. Naturen indbyder til varme/kulde, læ/blæst - vindretninger, nedbør. Dette kan alt sammen ”indfanges” i løbet af året i en børnehave, hvor børn bader via sprinkleren, kælker når der falder sne, sætter drageposer op i blæst, leger ”far, mor & børn” i kortærmede bluser i læ kroge, pjasker i vandpytter efter voldsomme regnvejrskyer, og graver i pløre, fordi jord bare er bedre end sand...

Kultur, æstetik og fællesskab

"Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Sådan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab

Ligeværd er en grundlæggende forudsætning for børnehavens værdier.

Det æstetiske læringsmiljø som vi har i børnehaven, skulle gerne afsmittes i lysten til at kreere, bruge forskellige materialer i aktiviteter og leg, gøre sig umage (tegninger skal udfyldes med detaljer), og erfare at de fleste ting/legeredskaber kan bruges på utallige måder, ligesom rum ude/inde kan forandres efter formål.

I vores tilbud om forskellige initiativer og traditionsbundne begivenheder, får barnet indblik i bl.a. rolletagning til fastelavn, sommerfest, lanterneløb, luciaoptog osv.

Til vores årlige koloni har vi et tema, som udspiller sig omkring et andet lands kultur, eventyrer, fantasiforestillinger, kategorier eller andet. Her indlever alle (børn og voksne) sig med beklædning og roller, i hvilken udsmykning, hvilke aktiviteter og hvilke måltider der passer til temaet, så barnet præsenteres for oplevelser der former fantasi, nysgerrighed, overskridelse af vanlige grænser og som er skabende af nye fællesskaber!

Vi besøger nærliggende museer, og deltager i kulturelle oplevelser for børn i både Silkeborg, Kjellerup og teaterforestillinger/Drama opsætninger i Lemming.

Vi medinddrager barnet i diverse løbende opståede tilbud, såsom gadepynt omkring udgravning af Torvet, pyntning af stole og skabe til fernisering af Åbne Atelierdøre, besøg hos lokale kunstnere, og hvor vi ellers inviteres! Vi præsenterer årligt den ældste børnegruppe for en teaterforestilling, og læser højt-læsningsbøger med fortsættelse, hvilket skaber grobund for fantasiens frie løb, og delelementer indflettes i leg. Fortællekunsten får plads, ligesom musik, hvor stemninger som forbavselse, gys, spænding, glæde, iver, og forventning skaber engagement, som omsættes i leg.

Vi har et par gange haft henholdsvis en virksomhedspraktikant og en udvekslingsstudent fra et andet land, grundet vægtning omkring kendskab til andre nationaliteter og ansvar tagen ift. integration. Børnehaven i Lemming ligger et fysisk sted, hvor barnet ellers sjældent vil opleve personer fra andre etniciteter i nærmiljøet.

Evalueringskultur

Sådan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø

Vi har valgt at benytte Dalsgaard og Willerts 3 evalueringsformer ift. al vores evaluering af pædagogiske læreplaners arbejde, arrangementer og processer. Vi udvælger én af formerne, så denne passer ift. emnets ønskede udfald, og dette vil primært foregå på personalemøder.

- Summativ evaluering: Opsummerende evaluering, bagudrettet og målbar
- Formativ evaluering: Udviklingsorienteret, formes og tilrettes undervejs
- Generativ evaluering: Langsigtet, hvad ønsker vi at opnå, og hvordan kommer vi dertil?

Daglig refleksion ifm. pædagogisk forberedelse kører sideløbende, men uden tilsvarende systematik. Vi indsamler relevant data (trianguleret/mangfoldigt) ud fra de undersøgelsesområder vi vælger, og analyserer derefter dataindsamlingen så vi bliver klar over, hvad og hvor vi skal udvikle.

Vi arbejder systematisk ift. en pædagogisk kalender, TOPI (tidlig opsporing af børn), og Rambøll (sprogvurderinger), sprogstimulering og legegrupper.

Sådan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år

Evalueringen af den pædagogiske læreplan vil løbende blive evalueret i delelementer ud fra vores aktuelle processer i arbejdet. Herudover vil de styrkede læreplaner samlet blive evalueret på et personalemøde ud fra de 3 evalueringsformer fra Dalsgaard og Willert. Sidstnævnte evaluering vil sideløbende ske med forældrerådet, som forældrebestyrelsen har givet mandat til at varetage arbejdet med godkendelse/evaluering af pædagogiske læreplaner.